

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 5 Φεβρουαρίου 2013, με την εξής σύνθεση: Ε. Σαρπ, Αντιπρόεδρος, Προεδρεύουσα, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Τμήματος, που είχε κώλυμα, Γ. Παπαγεωργίου, Κ. Κουσούλης, Σύμβουλοι, Ηλ. Μάζος, Χ. Σιταρά, Πάρεδροι. Γραμματέας ο Ν. Αθανασίου.

Για να δικάσει την από 10 Φεβρουαρίου 2012 αίτηση:

των: 1) ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΗΧΟΕΙΚΟΝΑ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΣ ΔΙΑΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΟΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Α.Ε.», ιδιοκτήτριας του τηλεοπτικού σταθμού «WEST CHANNEL», που εδρεύει στην Κοζάνη, η οποία παρέστη με το δικηγόρο Κωνσταντίνο Μικρό (Α.Μ. 1496), που τον διόρισε με πληρεξούσιο και β) Ζωής Γερούκη του Γρηγορίου, κατοίκου Κοζάνης (Αγλαΐας 3), η οποία δεν παρέστη,

κατά του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, το οποίο παρέστη με την Αθηνά Αλεφάντη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούσες επιδιώκουν να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 27/16.1.2012 απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Οι πληρεξούσιοι των διαδίκων δήλωσαν, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 21 του Κανονισμού Λειτουργίας του Δικαστηρίου, ότι δεν θα αγορεύσουν.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Συμβούλου Γ. Παπαγεωργίου.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (3238134, 1244272/2012 ειδικά έντυπα παραβόλου).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, η οποία παραδεκτώς συμπληρώνεται με το από 21.5.2012 δικόγραφο προσθέτων λόγων, ζητείται η ακύρωση της 27/16.1.2012 αποφάσεως του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασεως (Ε.Σ.Ρ.), με την οποία επεβλήθη στην αιτούσα εταιρεία, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού "WEST CHANNEL" Νομού Κοζάνης, πρόστιμο ύψους 50.000 ευρώ για παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας κατά την μετάδοση, στις 17 και 18.9.2011, της εκπομπής («τηλεπαιχνιδιού») με τίτλο "NIGHT QUIZ" από τον εν λόγω τηλεοπτικό σταθμό. Με την εν λόγω απόφαση ορίσθηκε επίσης ότι η επίδικη κύρωση είναι εκτελεστική και κατά της δευτέρας των αιτουσών, νομίμου εκπροσώπου της ανωτέρω εταιρείας.

3. Επειδή, το δικόγραφο της κρινομένης αιτήσεως υπογράφεται από δικηγόρο ως πληρεξούσιο των αιτουσών. Κατά την επ' ακροατηρίου, όμως, συζήτηση της υποθέσεως, η δεύτερη εξ αυτών δεν παρέστη με πληρεξούσιο δικηγόρο ούτε εμφανίσθηκε για να δηλώσει ότι εγκρίνει την άσκηση του ενδίκου μέσου, ενώ, εξ άλλου, δεν προσκομίσθηκε μέχρι την συζήτηση συμβολαιογραφική πράξη περί παροχής πληρεξουσιότητας εκ μέρους αυτής προς τον υπογράφοντα το δικόγραφο δικηγόρο. Συνεπώς, σύμφωνα με το άρθρο 27 του π.δ. 18/1989 (ΦΕΚ 8 Α'), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 2479/1997 (ΦΕΚ 67 Α'), πρέπει η κρινομένη αίτηση να

απορριφθεί ως απαράδεκτη ως προς την δεύτερη των αιτουσών.

4. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλλου, ο τηλεοπτικός σταθμός της αιτούσης εταιρείας θεωρείται ότι λειτουργεί νομίμως στην γεωγραφική περιφέρεια του Νομού Κοζάνης με έρεισμα τις διατάξεις των άρθρων 17 παρ. 1 του ν. 2644/1998 και 19 παρ. 3 του ν. 3051/2002, κατά τις οποίες τηλεοπτικοί σταθμοί περιφερειακής και τοπικής εμβελείας θεωρούνται, υπό τις ειδικότερα τασσόμενες στις διατάξεις αυτές προϋποθέσεις, ως νομίμως λειτουργούντες παρά την μη ύπαρξη σχετικής αδειάς. Περαιτέρω, με την απόφαση 3578/2010 της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε αντισυνταγματική η δεύτερη από τις ανωτέρω διατάξεις, με την οποία παρατάθηκε επ' αόριστον η νόμιμη, κατά την πρώτη των διατάξεων τούτων, λειτουργία των εν λόγω τηλεοπτικών σταθμών, εν όψει δε τούτου, προκειμένου περί τηλεοπτικού σταθμού που λειτουργούσε επί τη βάσει των ως άνω διατάξεων, απορρίφθηκε ως αλυσιστελής αίτηση ακυρώσεως στρεφόμενη κατ' αποφάσεως του Ε.Σ.Ρ. περί διακοπής της λειτουργίας του σταθμού αυτού. Στην προκειμένη περίπτωση, η προσβαλλόμενη πράξη επιβολής προστίμου συνεπάγεται για την αιτούσα εταιρεία την υποχρέωση καταβολής χρηματικού ποσού, επάγεται δηλαδή έννομες συνέπειες αυτοτελείς και άσχετες με τη νομιμότητα της λειτουργίας του τηλεοπτικού σταθμού της αιτούσης εξ επόψεως συνταγματικότητας της διατάξεως στην οποία στηρίζεται η λειτουργία αυτού. Επομένως, η ως άνω προσβαλλόμενη πράξη, ανεξαρτήτως αν εξεδόθη μετά την δημοσίευση της προμνησθείσης αποφάσεως, με έννομο συμφέρον προσβάλλεται από την αιτούσα εταιρεία, είναι δε απορριπτέος ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος, με το από 8.8.2012 έγγραφο του Ε.Σ.Ρ. προς το Συμβούλιο της Επικρατείας, ισχυρισμός.

5. Επειδή, στο άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος ορίζονται τα εξής: «Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους, που λαμβάνει και τη μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας, έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και των προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας...». Εξ άλλου, στο άρθρο 101Α του Συντάγματος ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Όπου από το Σύνταγμα προβλέπεται η συγκρότηση και η λειτουργία ανεξάρτητης αρχής, τα μέλη της διορίζονται με ορισμένη θητεία και διέπονται από προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία, όπως νόμος ορίζει. 2. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την επιλογή και την υπηρεσιακή κατάσταση του επιστημονικού και λοιπού προσωπικού της υπηρεσίας που οργανώνεται για την υποστήριξη της λειτουργίας κάθε ανεξάρτητης αρχής. Τα πρόσωπα που στελεχώνουν τις ανεξάρτητες αρχές πρέπει να έχουν τα ανάλογα προσόντα, όπως νόμος ορίζει. Η επιλογή τους γίνεται με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής και με επιδίωξη ομοφωνίας ή πάντως με την αυξημένη πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων των μελών της. Τα σχετικά με τη διαδικασία επιλογής ορίζονται από τον Κανονισμό της Βουλής. 3. ...». Τέλος, στο άρθρο 14 του Κανονισμού της Βουλής των Ελλήνων, όπως τροποποιήθηκε με τις από 20.6.1996, 6.12.2001 και 18.6.2003 αποφάσεις της Ολομελείας της Βουλής (Α' 151, 284 και 161, αντιστοίχως), ορίζεται ότι η Διάσκεψη των Προέδρων επιλέγει με εισήγηση του Προέδρου της Βουλής, ομοφώνως, άλλως με πλειοψηφία των 4/5 μελών της, τα μέλη κατά το άρθρο 101Α του Συντάγματος ανεξάρτητων αρχών.

6. Επειδή, σύμφωνα με το προπαρατεθέν άρθρο 101Α του Συντάγματος, τα μέλη των συνταγματικώς κατοχυρωμένων ανεξαρτήτων αρχών (μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται, κατά το άρθρο 15 παρ. 2 Σ., και το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης) απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας, πρέπει να έχουν ανάλογα με την αποστολή τους προσόντα και επιλέγονται από τη Διάσκεψη των Προέδρων της Βουλής με ομόφωνη απόφαση, ή, τουλάχιστον, με την αυξημένη πλειοψηφία των 4/5 μελών του οργάνου αυτού, ορίζονται δε με «ορισμένη θητεία». Κατά την έννοια, εξ άλλου, της αυτής συνταγματικής ρυθμίσεως, η οποία προβλέπει συγκεκριμένη διαδικασία εντός ορισμένων χρονικών ορίων και καθιερώνει ρητώς «ορισμένη» θητεία των μελών των ανεξαρτήτων αρχών, είναι μεν ανεκτή η συνέχιση της λειτουργίας των εν λόγω αρχών μετά τη λήξη της θητείας των μελών τους και μέχρι την επιλογή των νέων, μόνον όμως για εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο κρίνεται κατά τις εκάστοτε συντρέχουσες περιστάσεις. Τούτου έπεται ότι, μετά την πάροδο του ευλόγου χρόνου, το Σύνταγμα δεν ανέχεται πλέον την παράταση της θητείας των μελών της ανεξάρτητης αρχής, η δε ανεξάρτητη αρχή δεν διαθέτει, από το χρονικό αυτό σημείο και εφεξής, νόμιμη συγκρότηση (βλ. Σ.τ.Ε. 3515/2013

Ολομ.). Μειοψήφησε ο Σύμβουλος Κ. Κουσουλής, ο οποίος διετύπωσε την εξής γνώμη: Το Σύνταγμα επιτάσσει την αδιάλειπτη άσκηση των αρμοδιοτήτων της δημόσιας διοίκησης με την ευρεία έννοιά της, προκειμένου να διασφαλιστεί η εξυπηρέτηση ζωτικών αναγκών του κοινωνικού συνόλου. Ειδικά ως προς τις ανεξάρτητες αρχές, οι οποίες προβλέπονται από το Σύνταγμα και στις οποίες έχουν ανατεθεί αρμοδιότητες με ιδιαίτερη σημασία για τις ατομικές ελευθερίες και τη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος, η επιταγή αδιάλειπτης λειτουργίας συνάγεται και από τις οικείες συνταγματικές διατάξεις, ερμηνευόμενες ενόψει του σκοπού, στον οποίο αποβλέπει η σύσταση των αρχών αυτών. Η πρόβλεψη στο άρθρο 101 Α του Συντάγματος ότι τα μέλη των προβλεπόμενων από το Σύνταγμα ανεξάρτητων αρχών «διορίζονται με ορισμένη θητεία» έχει πρωταρχικό στόχο τη διασφάλιση της προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας τους, υπό την έννοια ότι δεν είναι επιτρεπτή η παύση τους πριν από τη λήξη της θητείας τους, δεν απαγορεύεται δε στον κοινό νομοθέτη να προβλέψει παράταση της αρχικής θητείας των μελών των ανεξαρτήτων αρχών για χρονικό διάστημα, η διάρκεια του οποίου υπόκειται κατ' αρχήν στην ανέλεγκτη ουσιαστική κρίση του, λαμβανομένων υπόψη και των ιδιαίτερα αυστηρών όρων που επιβάλλονται, με την παρ. 2 του ανωτέρω άρθρου 101 Α, για την επιλογή των μελών, για την οποία απαιτείται η αυξημένη πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής. Κατά συνέπεια, και για το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, στο οποίο το Σύνταγμα αναθέτει τις αρμοδιότητες ελέγχου των ραδιοτηλεοπτικών μέσων και επιβολής κυρώσεων, προς το σκοπό να πραγματοποιηθούν, κατά το άρθρο 15 του Συντάγματος, οι σκοποί της αντικειμενικής πληροφόρησης, της εξασφάλισης ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων και της πολιτιστικής ανάπτυξης της χώρας, αλλά και προκειμένου να διαφυλαχθεί ο σεβασμός της αξίας του ανθρώπου, που ανάγεται σε πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας, κατά το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος, της παιδικής ηλικίας και της νεότητας που τελούν, ομοίως, υπό την προστασία του Κράτους, κατά το άρθρο 21 παρ. 1 και 3 του Συντάγματος, είναι επιτρεπτή, κατά την έννοια του Συντάγματος, η παράταση με τυπικό νόμο της θητείας των μελών του επί όσο χρόνο δεν έχουν ακόμη ορισθεί τα νέα μέλη, χωρίς να τίθεται θέμα υπέρβασης ευλόγου χρόνου από τη λήξη της αρχικής θητείας των μελών αυτών.

7. Επειδή, με τον εκτελεστικό του άρθρου 101 Α του Συντάγματος ν. 3051/2002 (Α' 220/20.9.2002) ορίσθηκε, στο άρθρο 1, ότι: «1. Στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου υπάγονται τα μέλη και το προσωπικό των ανεξάρτητων αρχών των οποίων η συγκρότηση και η λειτουργία προβλέπεται στο Σύνταγμα. 2. Ως «μέλη ανεξάρτητης αρχής» για την εφαρμογή του παρόντος νόμου θεωρούνται ο Πρόεδρος ή το ανώτατο μονοπρόσωπο όργανο διοίκησης της, ο Αντιπρόεδρος και τα άλλα μέλη, καθώς και οι αναπληρωτές αυτών, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν κάθε αρχή». Περαιτέρω, το άρθρο 3 παρ. 2 του νόμου αυτού ορίζει τα εξής: «Τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών και οι αναπληρωτές τους, όπου προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, επιλέγονται από τη Βουλή σύμφωνα με το άρθρο 101 Α παρ. 2 του Συντάγματος και την προβλεπόμενη από τον Κανονισμό της Βουλής διαδικασία, διορίζονται δε με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής. Η θητεία τους είναι τετραετής και ανανεώνεται με τρόπο που διασφαλίζει τη συνέχεια της λειτουργίας των ανεξάρτητων αρχών, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 5 του παρόντος. Ο Πρόεδρος της ανεξάρτητης αρχής γνωστοποιεί εγγράφως στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων τα ονόματα των μελών της, των οποίων η θητεία λήγει. Η γνωστοποίηση γίνεται δύο (2) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας αυτών. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή έκπτωσης μέλους ανεξάρτητης αρχής, διορίζεται νέο μέλος για το υπόλοιπο της θητείας. Τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών δεν επιτρέπεται να επιλέγονται για περισσότερες από δύο θητείες, διαδοχικές ή μη. Η θητεία των μελών των ανεξάρτητων αρχών παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι το διορισμό νέων». Στη συνέχεια, με την παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 3979/2011 (Α' 138/16.6.2001) ορίσθηκαν τα εξής: «Κατά την αληθή έννοια της διάταξης του άρθρου 3 παρ. 2 εδάφιο ε' του ν. 3051/2002..., η αυτοδίκαιη παράταση της θητείας των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης καλύπτει ισόχρονο διάστημα μέχρι το διορισμό των νέων μελών κατά την παράγραφο 2 εδάφιο α' του ίδιου ως άνω άρθρου και είναι επιτρεπτή επί όσο χρόνο δεν έχουν ορισθεί τα νέα μέλη».

8. Επειδή, εν όψει όσων έχουν εκτεθεί στην έκτη σκέψη, η ανωτέρω ρύθμιση του άρθρου 57 παρ. 1 του ν. 3979/2011, που επιτρέπει την αυτοδίκαιη παράταση της τετραετούς, κατά το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 3051/2002, θητείας των μελών του Ε.Σ.Ρ. για μια ακόμη τετραετία, ήτοι για χρονικό διάστημα που σε κάθε περίπτωση υπερβαίνει τον ανεκτό, κατά το άρθρο 101Α του Συντάγματος, εύλογο χρόνο, είναι ανίσχυρη, ως αντιβαίνουσα στην εν λόγω συνταγματική διάταξη (βλ. Σ.τ.Ε. 3515/2013 Ολομ.). Μειοψήφησε ο Σύμβουλος Κ. Κουσουλής, ο οποίος διατύπωσε την ακόλουθη γνώμη: Εν όψει του σκοπού, τον οποίο το Σύνταγμα αναθέτει στις ανεξάρτητες αρχές, και της, κατά το άρθρο 101Α παρ. 2 του Συντάγματος, αυξημένης πλειοψηφίας των τεσσάρων πέμπτων των μελών της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής που απαιτείται για την επιλογή των μελών των

ανεξαρτήτων αρχών, κείται εντός του ευλόγου χρόνου η με τυπικό νόμο παράταση της θητείας των μελών των ανεξαρτήτων αρχών για χρονικό διάστημα ίσο με την αρχική θητεία τους, ήτοι εν προκειμένω για μια τετραετία.

9. Επειδή, η προσβαλλόμενη απόφαση ελήφθη κατά τη συνεδρίαση του Ε.Σ.Π. της 16.1.2012 με τη συμμετοχή, ως μέλους, του Κωνσταντίνου Τσουράκη, ο οποίος είχε διορισθεί ως τακτικό μέλος της ανεξάρτητης αυτής διοικητικής αρχής με την 21432/24.10.2005 απόφαση του Υπουργού Επικρατείας (Φ.Ε.Κ. Β' 1548/9.11.2005), με τετραετή, κατά το άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 3051/2002, θητεία. Από της λήξεως, όμως, της κατά τα άνω τετραετούς θητείας του εν λόγω μέλους μέχρι της ημερομηνίας (16.1.2012) κατά την οποία τούτο μετέσχε στην ανωτέρω συνεδρίαση του Ε.Σ.Π., μεσολάβησαν 26 μήνες και πλέον, ήτοι χρονικό διάστημα, που υπερβαίνει τον εύλογο χρόνο, κατά τον οποίο θα ήταν συνταγματικώς ανεκτή, κατά τα εκτιθέμενα στην έκτη σκέψη, η αυτοδίκαιη παράταση της ληξάσης θητείας αυτού, δεν καθιστά δε νόμιμη τη συγκρότηση του Ε.Σ.Π., εν προκειμένω, η διάταξη του άρθρου 57 παρ. 1 του ν. 3979/2011, δεδομένου ότι, όπως εκτίθεται στην προηγούμενη σκέψη, η διάταξη αυτή, καθ' ο μέρος παρατείνει αυτοδικαίως την θητεία των μελών του Ε.Σ.Π. και μετά την παρέλευση ευλόγου χρόνου από της λήξεώς της, αντίκειται στο άρθρο 101Α του Συντάγματος. Εν όψει των ανωτέρω, το Ε.Σ.Π. εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη υπό μη νόμιμη συγκρότηση, κατά τον βασίμως προβαλλόμενο σχετικό λόγο ακυρώσεως, ως εκ τούτου δε, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση, ως προς την πρώτη των αιτουσών, και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη. Μειοψήφησε ο Σύμβουλος Κ. Κουσουλής, ο οποίος υποστήριξε ότι, εν όψει της διατυπωθείσης στην προηγούμενη σκέψη γνώμης του, νομίμως μετέσχε στο Ε.Σ.Π., ως μέλος αυτού, κατά την ανωτέρω συνεδρίαση ο Κ. Τσουράκης 27 μήνες μετά την λήξη της θητείας του.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την κρινομένη αίτηση ως προς την πρώτη των αιτουσών,

Ακυρώνει την 27/16.1.2012 απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεοράσεως κατά τα αναφερόμενα στο αιτιολογικό,

Απορρίπτει την αίτηση ως προς την δεύτερη των αιτουσών,

Διατάσσει την απόδοση του κατατεθέντος παραβόλου στην πρώτη των αιτουσών, και

Επιβάλλει στο Δημόσιο την δικαστική δαπάνη της πρώτης των αιτουσών, η οποία ανέρχεται στο ποσόν των εννεακοσίων είκοσι (920) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 20 Νοεμβρίου 2013 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 3ης Δεκεμβρίου 2013.

Η Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος Ο Γραμματέας

Ε. Σαρπ Ν. Αθανασίου